

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΜΑΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1. Ο τίτλος παραπέμπει τους αναγνώστες στο βασικό διατροφικό είδος των απλών ανθρώπων και στο κυρίαρχο συστατικό κάθε ελληνικού τραπεζιού, το ψωμί. Το παραμύθι παρουσιάζει την ιστορία ενός βασιλιά, το βασικό πρόβλημα του οποίου ήταν ότι έπασχε από ανορεξία. Αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι ποτέ του δεν είχε δουλέψει και δεν είχε γευτεί την ικανοποίηση που νιώθει κανείς, όταν απολαμβάνει τους καρπούς της εργασίας του. Καταλυτικό ρόλο στο παραμύθι παίζει ο γέροντας σοφός, που με την ευστροφία του και τη σωστή «στρατηγική» που θα ακολουθήσει, θα καταφέρει να βοηθήσει τον πρωταγωνιστή. Συγκεκριμένα, ο βασιλιάς έχοντας δοκιμάσει ανεπιτυχώς κάθε δυνατό τρόπο για να αντιμετωπίσει την ανορεξία του, υπακούει στη συμβουλή του γέροντα, ο οποίος τον προτρέπει να τον ακολουθήσει και να εργαστεί σκληρά για τρεις ημέρες στους αγρούς. Τελικά, ο γέροντας σοφός, που με την ευστροφία του και τη σωστή «στρατηγική» που ακολουθεί, καταφέρνει να βοηθήσει τον βασιλιά επιτυγχάνοντας να τον κάνει να εκτιμήσει τα οφέλη του κόπου και της εργασίας.

A2. Ο βασιλιάς, αρχικά, παρουσιάζεται ως αδιάφορος, νωθρός, ανεύθυνος, ανάξιος του θρόνου του και αυταρχικός όσον αφορά τη συμπεριφορά του απέναντι στο γέροντα. Εκμεταλλεύεται τη θέση ισχύος που έχει και στην αρχή του παραμυθιού γίνεται αντιπαθής. Αργότερα, βέβαια, η διάθεση του αναγνώστη αλλάζει απέναντί του, καθώς γίνεται εργατικός, συνεπής στις υποχρεώσεις του και βρίσκει την ευτυχία. Ο γέροντας, αντίθετα, είναι σοφός, έξυπνος και επινοητικός. Επίσης, είναι

θαρραλέος και έχει αυτοπεποίθηση, καλοπροαίρετος και πρόθυμος να βοηθήσει τον βασιλιά χωρίς ανταλλάγματα. Επίσης, παρά την ηλικία του είναι εργατικός. Ωστόσο, Αν και είναι αντίθετοι στον τρόπο ζωής και στις αντιλήψεις, ο βασιλιάς και ο γέρος σοφός, μετά το τέλος της δοκιμασίας ταυτίζονται, γιατί συμφωνούν για την αξία της εργασίας. Ακόμη, τα δυο κεντρικά πρόσωπα παρουσιάζονται ως οικεία στο αναγνωστικό κοινό. Η παρουσίαση των χαρακτήρων είναι κυρίως δυναμική, ενώ στατική παρουσίαση εντοπίζεται μόνο όταν ο αφηγητής χρησιμοποιεί τους χαρακτηρισμούς «γκρινιάρης» και «παράξενος» για τον βασιλιά.

ΘΕΜΑ Β

B1.

α. Ο αφηγητής του κειμένου είναι ετεροδιηγητικός, τριτοπρόσωπος και παντογνώστης εκτός από τα σημεία όπου απευθύνεται στους ακροατές του, οπότε είναι πρωτοπρόσωπος (ενδεικτικά «Κι ο βασιλιάς παιδί μου...»). Ο αφηγητής έχει καθημερινό και κατανοητό λόγο, ενώ αφηγείται σε απλή γλώσσα.

β. Στο κείμενο εντοπίζονται οι εξής αφηγηματικοί τρόποι:

- Περιγραφή («Φόρεσε κι αυτός φτωχικά ρούχα, ποδέθηκε παλιοπάπουτσα, πήρε κι ένα μπαστούνι στα χέρια του»)
- Αφήγηση (ενδεικτικά «Κάποτε ήταν ένας πλούσιος βασιλιάς, πολύ πλούσιος, που ό,τι επιθυμούσε η καρδιά του το 'χε»)
- Διάλογος (τα σημεία όπου συζητά ο βασιλιάς με τον γέροντα)
- Σχόλιο του αφηγητή («που μακάρι να τρώαμε κι εμείς έτσι! »)

B2. (ενδεικτικά)

α. – Ειρωνεία: Φαίνεται πως το ψωμί που σου ζύμωσαν, δεν ήταν τόσο γλυκό όσο έπρεπε!

- Μεταφορά: Έπεσαν με τα μούτρα στη δουλειά

- Επανάληψη: Κάποτε ήταν ένας πλούσιος βασιλιάς, πολύ πλούσιος

- Παρομοίωση: σαν πεινασμένος λύκος

β. «Φόρεσε κι αυτός φτωχικά ρούχα...» (οπτική)

« άρχισε να βγαίνει από τον φούρνο η μυρωδιά τους» (οσφρητική)

ΘΕΜΑ Γ

Οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν το θέμα της αρεσκείας τους και να αναπτύξουν τις ιδέες του βάσει του ορίου λέξεων που δίνεται.